1883. XV. évfolyam. 255. szám. Kedd, deczember 18.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre . . . . 10 frt — kr,
Fél évre . . . . 5 „ — „
Negyed évre . . . 2 „ 50 „
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részétillető minden közlemény főpiacz, Vecsey-ház földszint, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.
Előfizethetni helyben
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „független ségi párt“ közlönye.
Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési dij:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmü s többször hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért vétetnek fel. Bélyegdij minden külön beigtatásért 30 kr.
„Nyilttér“-ben megjelenő közlemény minden petit sora 20 kr.
Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHERMAN H. közv. irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

Kossuth levele
Ungmegye alispánjához.

Nagy hazánkfiának e legujabb levele is olyan levél, a melyre a nemzet közéletének épen égető szüksége volt. Következnek a megyei tisztujitások és szőnyegen forog a főrendiház reformjának kérdése. Kossuth Lajos nemzeti intézmények s közvetlenül a megyei intézmény szentségét és sérthetetlenségét hangsulyozza s a mostani álparlamentarizmusnak éles kritikája után a parlamenti kettős ház-rendszert hangsulyozván, az összes megye képviselőinek kér helyet a felső házban. Tételeit lánglelméjének szokott fényével s nagy történeti és államismereti készlettel támogatja, e levelével is — ugymond — közrehatni óhajtván, hogy »pezsdüljön meg az intézvényes élet az uj választások által felfrissitett törvényhatósági bizottságokban, miszerint melegitő befolyása alatt feleleven edjék az ország olvadozó közszelleme, nehogy a közöny miatt megkonduljon a haldoklás harangja Árpád nemzete felett.«

Kossuth e legujabb nagyértékü epistolája, melyre lapunk olvasó közönségének figyelmét kiváltképen felhivjuk, itt következik:

Különösen tisztelt alispán ur!

Több mint féléve már, hogy szerencsém volt venni nagybecsü levelét, melylyel Ungmegye közgyülésének egyhangu határozatából agg koromat megyéje közönségének kegyes üdvözletével megtisztelni méltóztatott s én a nagy számra szaporodott hasonló üdvözletek sorában csak most róvhatom le hálás köszönetem kijelentésének tartozását.

Szolgáljanak mentségemül Lucanusnak már más alkalommal is idézett eme szavai: „tarda senectus debilitat vires animi, mutatque vigorem.“ Ily öreg embernél, mint én vagyok, betegség nélkül is be-beköszönt a munkaképtelenség gyarlósága, a tehetség fel-felmondja az engedelmességet a kötel-ség érzetnek. Türni tudva, a mit türni kell, nem panaszképen mondom ezt, csak ment-égül s alázattal esedezem tisztelt alispán urnak, méltóztassék megyéje közönsége előtt tolmácsa lenni hálás érzelmü köszönetemnek az iránt am tanusitott kegyességért, mely valódi jótéteményképha tott reám.

Tisztelt alispán ur becses figyelmére méltatva felszólalásaimat, melyekkel magamat az önkormányzati intézmények hivének vallottam, mintegy hivatottsági viszonyba méltóztatott hozni a kegyes megemlékezést, melylyel hazánk számos törvényhatósága megtisztelt azzal, hogy alkalmilag a megyei szerkezetnek történelmi fejleményü teljes hatóságába visszahelyezése mellett nyilatkozom.

Igen is, én hosszu életem minden viszontagságain keresztül, a mióta csak eszemet tudom, mindig határozott hive voltam azon megbecsülhetlen önkormányzati intézvénynek, melyről ugyanazon törvényekben, melyek a parliamentáris kormányrendszert megalkották, ki van mondva, hogy hazánk alkotmányosságának védbástyáját képezi, és hogy annak egész hatósága a (nem is olyan mai-féle, hanem „független“) felelős miniszteri kormányzat mellett is teljes épségben feltartandó. És jól esik v szszaemlékeznem. hogy ebben egykori nagy ellenfelem, Széchenyi István is velem tökéletesen egyetértett.

Az 1848-iki pozsonyi országgyülésen, még pedig akkor, midőn a miniszteri kormányzat már ki volt viva s ő egyik miniszterré volt a királynak fölterjesztve egész határozottsággal oda nyilatkozott, hogy a „megyei szerkezetet fel kell tartani. mert ha a municzipiumokat elvesztjük. azon főgaranciát vesztjük el, melyre zivataros időkben támaszkodnunk lehet.“ Jól esik visszaemlékeznem, hogy Deák Ferencz is, még pedig már a 60 as években, pestvárosi választóinak köszönetet mondva bizalmukért „az ország köztörvényhatóságainak önkormányzati jogát nemzetünk alkotmányossága egyik lényeges intézményének“ vallotta. Lehetetlen nem fájlalnom, hogy sokan azok közül, kik magukat vagy Széchenyi, vagy Deák követőinek, mesterük, vezérük e nyilatkozatról megfeledkeznek.

És most, midőn a világtól elvonult magányban, mely az emlekedés otthona, azon higgadtsággal, mely az aggkorral együtt jár, számot adok magamnak észleleteim, tapasztalataim felől, melyekre hosszu hontalanságom folyamában különböző népek közt annyi alkalmam volt, a sir szélén állva csak annyit mondhatok, hogy ha nem az intézvényes önkormányzat légkörében növekedtem volna fel hazámat s a szabadságot szerető polgárrá, hontalanságomban szerzett tapasztalataim s a történelmi bölcselet tanitásainak különféle népek és országok állapotával összehasonlitása tanitottak volna meg, hogy alkotmányok csak oly mértékben valósithatják meg azt, a mi főczéljukat, a szabadság uralmát képezi, a mely mértékben maga az alkotmány önkormányzati intézvények aggregátumából áll s hogy nemzet csak ugy lehet önczéllá, saját sorsának mesterévé, ha nép és kormány egy élő organizmussá egyesittetnek, ez pedig csak terebélyesen szétágazó önkormányzati intézvényekkel lehetséges; megtanitottak volna, hogy ily intézmények nélkül a politikai szabadság csak üres terminologia, melynek sem teste, sem gyakorlati értéke nincs; megtanitottak volna, hogy a parlamentaris kormányzat egy dolog, minden lébenkanalazó czentralizáczió pedig egy egészen más dolog; amaz a nemzeti önkormányzatnak egyik igen lényeges, de csak egyik nem egyedüli szerve, emez pedig mindig abszolutizmus, még ha alakilag parliamentáris mézbe burkolózik is; — megtanitottak volna, hogy ha igazán **parliament** van is (**a mi a mai Magyarországon egyáltalaban nincs**), de az a helyett, hogy az intézvényes önkormányzati jogok felett őrködnék, a miniszteri mindenhatóság engedelmes eszközévé fajul, ott a gyakorlati élet erősen igazolja Stuart Mill azon szavainak igazságát, hogy „a mely arányban az igazgatás s vele minden valódi kezdeményezés a kormány kezeibe kerül s az emberek megszokják magukat annak gyámsága alá helyezetteknek érezni azon arányban meg maguk a demokrácziai intézvények is nem a szabadság szellemét, hanem a hivatal és hatalom mértéktelen vágyát fejlesztik ki s a nemzet értelmiségét és tevékenységét az önző haszonért és hivatalnyerés silány hiuságaiért versenyzés nyomorult mezejére terelik; és megtanitottak volna szemlélődéseim s tapasztalataim, hogy vagy irtózatos elfogultság rabjai, vagy ha nem, hát ámitanak, a kik azt hirdetik, hogy a municzipális önkormányzat a parliamentárizmussal össze nem fér.“

Anglia a parliamentáris kormányrendszer tulajdonképeni hazája, Ott az valóság; ott nemcsak mondatik lenni, hanem van. Én hosszu éveken keresztül tanulmányoztam a helyszinén az angol intézvények működését, és megtanultam, hogy a municzipális intézvények a kormány minden beavatkozásától ment önkormányzati hatósága a parliamentáris rendszerrel annyira összefér, hogy a kiválólag monarchikus, kiválólag parliamentáris Anglia tulajdonképmaguk magukat szabadon kormányzó köztársaságok aggregátumából áll, s ezt a municzipális önkormányzatot a parliamentáris kormány maga is annyira az alkotmányos elet alapjának tartja, hogy ha rendkivüli körülmények rendkivüli intézkedéseket tesznek is szükségesekké, a kormány csak is egy-egy speczialis helyre s esetre és csak is szabott időre kérés kapa parliamenttől kivételes hatalmat, de magához az **intézvényhez sohasem nyul**; és ez a messze szétágazó municzipális önkormányzat annyira nem csorbitja az állam politikai egységét, annyira nem áll utjában a központi kormány hatályosságának, hogy éppen a parliamentarizmus és municzipálizmus együtt hozták létre az országkormányzat azon nemét, melyet közremüködő kormánynak „cooperativ government“-nek lehet nevezni, s mely oly szerencsésen, oly diesőségesen s oly bámulatos eredménynyel megoldotta az „imperium“ és „libertas“ összeegyeztetésének problémáját, melyet a régiek megoldatlannak tartottak, s a hatalmat egységesit czentralizáczionak hinárjából XI-ik Lajos óta kibontakozni nem biró franczia mai napig sem birtak megoldani: forradalma csinált forradalom után, kevesebb mint egy század alatt tizenháromszor változtattak kormányformát, de mert az auktoritárius elv, a hatalom egységesitésének viszketege vérükbe ment át, az eredmény mindig csak az volt, hogy ha a „libertas“ felütötte fejét, azt egy szép reggel az imperium agyonütötte, aztán egy másik szép reggel a libertas haragos villáma az imperiumot sujtotta le, hogy helyébe ülve, maga változzék imperiummá. Nagy nemzet, az emberiség experimentális muzeumát is képezhette, anélkül, hogy bele halna, de az imperium és libertas összeegyeztetésének formuláját soha sem birta feltalálni, mert nem akarta belátni, hogy ezt a formulát csak a municzipális önkormányzat és parliamentarizmus együtt adhatják meg. Mindig czentrálista volt, hát szabad soha sem volt.

(Vége köv.)

— **Külföldi hirek.** Des Michels báró franczia nagykövetnek, midőn Madridba visszatért, az iruni pályaudvarban kellemetlensége volt a vámőrökkel, azt állitják, hogy a spanyol kormányt szidalmazta. A spanyol kormány Des Michels b. elmozditását togja követelni. — Róma polgármestere a következő manifestumot bocsátotta ki a lakossághoz: „Polgárok! Holnap Frigyes Vilmos német birodalmi császár és kir. herczeg ő Fensége, mint szeretett uralkodónk vendége, körünkben fog időzni. Azzal a szives szándékkal jön, hogy a jó s szilárd barátság kötelékét a hohenzollerni és a savoyai házak közt, Németország és Olaszország közt még szorosabban füzze. Róma, mint a birodalom fővárosa képes lesz arra, hogy a nemzet érzelmeit tolmácsolja és ünnepélyes, fényes fogadtatással fogja bebizonyitani, mennyire örül e fenséges vendég látásán. Kivánjuk, hogy királyunk loyalis barátja, a diesőséggel teljes herczeg, mint képviselője ama hatalmas uralkodónak, a ki gránitszilárd sziklaalapra épitette Németország egységet fogadtatásunkban minden olasznak tisztelettel teljes hódolatát találja fel. A Capitolban, 1883. évi deczember hó 16-án. A bizottság nevében: Torlonia, s. k.“

A t. eszlári per a kir. kuriàn.

A tisza-eszlári perben hozott itélet, melyet a magánvádló képviselője felebbezett, a kir. főügyészség képviselője pedig hivatalból felterjesztett a második forumhoz, hétfőn délelőtt került a kir. itélő tábla IV. büntető tanácsa elé.

A tárgyalást Vajkay tanácselnök vezette, az iratokat, melyek óriási halmazt képeznek, mert magukban foglalták nemcsak az összes vizsgálati iratokat, hanem a közel két hónapig tartott végtárgyalás in extenso felvett gyorsirászati jegyzőkönyvét Széll Farkas kir. táblai biró referálta.

Az előadó első sorban a vád kiindulási pontját ismertette, nevezetesen a tárgyi tényálladékot és Scharf Móricz vallomását a végtárgyaláson és a helyszini szemlén tett nyilatkozatokat és felsorolta a részleteket, melyek a főtanu szavahihetőségét, és lelki tulajdonságait jellemzik.

Negyedórai szünet után az előadó folytatta az iratok beható ismertetését; bemutatta Tisza-Eszlár topographiai térképét, felsorolta mindazon tanuvallomásokat, melyek Solymosi Eszter eltünésére vonatkoztak és arra, hogy kik, mely időpontban hol látták utoljára és utalt terhelő s enyhitő tanuk ellenmondásaira a vallomásokban; szólt azután a segelykiáltásokról, melyekre nézve Feketéné és Kovácsné (Lengyelné) eltérőleg nyilatkoztak a vizsgálat és végtárgyalás során; a templom udvarán talált frisen betapasztott gödörről, Báthory Zsófi előadásáról és a kis Scharf Samu vallomásairól és egyáltalán az iratoknak igen beható ismerete alapján csoportositotta a vádhatározat alapját képezett terhelő s enyhitő adatokat, körülményesen méltatva azok értékét.

Az elnök ezután azt a kérdést intézte az előadóhoz, hogy a vizsgálatot ez ügyben ki teljesitette, minő auctoritással és milyen jogosultsággal; auktorizálva volt-e rá, „mert kétségtelen, hogy a végtárgyalás során történt kihallgatások nem tartoznak kifogás alá.“

Az előadó azt a felvilágositást adta, hogy az ügyben eljárt vizsgálóbiró „később“ igenis kiküldetett és elismertetett.

Végül az elnök Wollner koldusra nézve kért felvilágositásokat s konstatáltatott, miszerint a zsidóknak t.-eszlári időzése kellőleg okadatolva nincsen.

A vizsgálóbiró ismertette erre Cseresné vallomását, a tárgyalás során felmerült Grossberg-affaireit és felolvasta Wollner vallomásait.

A terhelő adatok csoportositása ezzel be lévén fejezve, az elnök d. u. 1 óra 10 perczkor a targyalást elnapolta holnap d. e. 9 órára.

— **Tisza Kálmán** miniszterelnök uralkodásának napjai — irja lapunknak — e hasábokon már több izben szerepelt s a legjobban értesült körökhöz tartozó budapesti levelezőnk — a mint már több izben jeleztük, megszámlálvák. Leköszönése közbeszéd tárgya volt már a horvát zavargások idejében, a mikor azt követelték tőle, hogy távozása előtt állitsa helyre azt az állapotot, a melyben a teljesen nyugodt országot átvette. Rendet csinált ugy, a hogy s most a főrendiházi affair képezendi bukását. Voltak, a kiknek, ha nem is tudták volna, hogy Tisza, minden nagyhangu fenyegetés daczára, csak a rövidebbet huzhatja a klérussal szemben — elég világot deritő körülménynek látszott már az is, hogy a nemmel szavazó főrendek között volt gróf Szapáry Géza is, a volt fiumei kormányzó, jelenleg ő felségének főudvarmestere. Ezen magas udvari méltóságot betöltő főur magaviseletéből bizonyára következtethetünk arra is mit fog határozni a felség, midőn a törvényjavaslat, melyet a főrendiház kétségkivül visszautasit másodszor is, a korona elé terjesztetik — eldöntés végett. És a felség határozata után be fog következni Tiszára nézve is az, a mi sorsa lett Lónyainak, Andrássynak és minden magyar kormányelnöknek, a ki nagyon kihagyta magát használni: a politikai szileuczium. Menjen Isten hirével! Még csak azt jegyezzük meg, hogy Budapesten elterjedt kombinácziő szerint — a volt fiumei kormányzó lenne a Tisza Kálmán közvetlen utóda, akkor vérszerinti rokona, a pénzügyminiszternek horvátországi . . . taktikáját tökéletesen átértenők. Annyi tény, hogy a közelgő ujév első napjai nagy horderejü eseményeket és változásokat tarthatnak fenn a számunkra.

KARCZOLATOK.

(A protestáns főurak. — Árszabály. — Ártatlan szemelvények.)

(**G. B.**) „A protestáns főurak Tiszával szavaztak, mert elfogadták a zsidókeresztény házasság tbrvényjavaslatát . . .“

Dehogy Tiszával, dehogy Tiszával!

Szavaztak magukkal, amennyiben az agg b. Vay Miklós neje zsidó származásu, a betegen is szavazni ment gr. Lónyai Menyhért apósa keresztelt zsidó volt. Hát még azok a főurak, a kik e napon a váltóért még a megváltóról is lemondottak!

*

Közeledvén az iskola-év első feléről szóló bizonyitványok ideje, van szerencsénk felkérni a helybeli ker. tanodáknál müködő izr. vallásu hitoktató urakat, méltóztassanak velünk közölni azon árszabályt, a mely szerint osztogatják a jó, vagy kevésbbé jó osztályzatokat?

Igen sokan szólitottak meg az iránt s magunk sem értjük, mért legyen az épen hitelező, a ki — kötelesség szerüleg — hitelemző volna?

*

Szemelvények Tisza Kálmánnak **1865**-ben megjelent „Parlamenti felelős kormány és megyei rendszer“ czimü müvéből:

„Az nézetem szerint a legjobb kormányforma, mely a nemzet testületei és egyéneiből csak annyi és nem több szabadságuk feláldozását követeli, a mennyi az állam egységének fentartására és nemesebb czéljainak elérésére okvetlenül szükséget.“ **81.**

„Nem a népek vannak a kormányokért, hanem a kormányok a népekért.“ **101.**

„A hivatalviselés levén a legegyszerübb, legkényelmesebb mód, tekintélyt, befolyást szerezni, mindenek azután vetik magukat, ugy hogy mint Frankhonról elmésen jegyzé meg egy iró, utoljára csak két főosztálya marad a nemzet müvelt részének, egyik, mely hivatalban van, a másik, mely hivatal után jár.“

„A választások szabadsága ez által teljesen megszünik, az ország legtávolabb részeiben is elhelyezkedett, mindent a központi kormánytól váró bureaucraták, a vett intés szerint teljes hivatali befolyásukat vetik a mérlegbe, igérnek, fyegetnek, tetszésök szerént készitik a választói jegyzékeket, melyek ellen a felfolyamodás ismét csak ugyanazon kormány organumaihoz intézhető, és ha nem is mindig, de legtöbb esetben és helyen keresztül viszik a kormány jelöltjeit. **141.**

Mulasztások.

(S—t.) Évek óta vajudó kérdések: a debreczeni nagy laktanya és a debreczeni lóvonatu vasut.

Egyikből sincs semmi, csak a világos kár.

A 39 ik ezred törzsét — hir szerint — elakarják helyezni Debreczenből, mert itt nincs számára hely. Egy ezredtörzs teljes zászlóaljaival, vagy csak pár zászlóaljjal elhelyezve is egy városban évenkint 100 ezer ftra menő forgalmat csinál. E nélkül tehát el kellene lennünk ki tudja, mennyi ideig, ha a hatósági közöny továbbá is tart, s a város érdekeivel homlokegyenest ellenkezik.

Másik kirivó állapot, hogy a lóvonatu vasutból 10—12 évi tervezgetés, tárgyalás után maig sincs semmi, s a vállalkozó aki kávéházakban keresi a vállalathoz szükséges tőkepénzt, markába nevetve, 15 hónapi időre kikötött szerződésére támaszkodva, sakkban tartja a város közönségét, hogy aztán odább álljon, mint eddig tették elődei. Pedig, mint tudomásunk van róla, a lóvasut kiépitésére egyénileg és vagyonilag teljes garanciát nyujtó egyén sokkal előnyösebb föltétel mellett, mint az eddigi „vállalkozók“ — felajánlaná kiviteli képességét és vagyonát.

Nem tudjuk, minő szemüvegen tekintik ez ügyeket a városház ablakaiból, de hogy azok kirivó volta mindenkinek szemet szurhat, az bizonyos.

Miért igyekszik a hatóság a város fejlesztése helyett annak hátramaradását mozditani elő?

Pénzkérdés aligha jöhet tekintetbe ennél a városnál, mely felmilliót vert egy korcsma felépitésébe, lebontásába és ujra felépitésébe a világ szájtátó bámulatára; pénzkérdés a lóvasutnál még kevésbbé jöhet figyelembe, mert ez visszatérül kamatostul es vonalastul együtt.

A szükség pedig mindegyiknek a kiépitése mellett szól. Csak az időpont jöhet tekintetbe, s amellett a gyors cselekvés előnye szól, ha már egyáltalában nem lehet kitérni előle.

Bizony bizony városunk hatósága sok tekintetben mulasztást követ el a város fejlődésének kárára, s az eddig történteket tapasztalva, méltán kérdhetjük: Meddig alszik még?

A debreczeni kölcsönös-segélyző-egylet alapszbályainak tervezete.

(Folytatás.)

V. Fejezet.

Á tagok kiválása.

13. §.

A tagság megszünik: ha a tag

a) meghal,

b) elszegényedik,

c) ha távolabb fekvő község kötelékébe véteti föl magát,

d) ha csőd alá jut,

e) ha az 1875. évi 37. t. cz. 235. §-hoz képest 6 hóval előzőleg felmond, mely esetben a kilépés csak azon üzletév végén történhetik, melyben a felmondási 6 hó utolsó napja esik.

Az a) b) c) d) alatti esetben a heti betétek 4% kamattal, az e) alattiban a befizetett összeget minden kamat nélkül visszakapja.

Az összeg az a) alatti esetben az elhalt törvényes örököseinek kértére; a b) és c) alattiban maguknak a tulajdonosoknak, a d) alattiban a csődtömegnek adatik át.

Az elősorolt esetek bármelyikében 100 frtig terjedő összegek 14 nap után, 100 500 frtig 1 hó után. 500—1000 frtig 2 hó után s 100 frton felül 3 hó után, az e) alatti esetben pedig az 1875. évi 37. t. cz. 245. §-ban meghatározott idő alatt fognak az illetőknek, de csak a nyert kölcsönök s netaláni egyéb teher levonása után kiszolgáltatni.

Az elhalálozott tag örökösei vagy a csőd alá jutottnak tömege a szövetkezet kötelékeiben megmaradhatnak, de e joggal a terheket és kötelezettségeket is átvenni tartoznak.

VI. Fejezet.

Üzleti viszonyok.

14. §.

A kölcsönzésekről.

Kölcsönöket az egylet csak saját tagjainak nyujt, azonban soha kevesebbet 5 frtnál és a közgyülés további intézkedéseig nem többet 200 frtnál.

15. §.

Minden egyleti tag hiteligénye rendesen csak annyira terjedhet, a mennyit a hat évi cyklus alatt befizet. A ki azonban betételeihez aránytalanul többet vesz ki — azaz kivételesen kedvező pénztári viszonyoknál nagyobb kölcsönt nyer, mint a milyent betételeivel fedezni képes, annak az összeghez mérten — de legalább is 10%-ot kell félévenként a tőkeből törlenie.

(Folyt köv.)

— **Az 1885 évi budapesti kiállitas** érdekeinek előmozditasa ügyében Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester közös tanácskozmányra hivta egybe a helybeli intézetek, testületek, egyletek és ipartársulatok előljáróit, valamint a tekintelyesebb gyárosokat és iparosokat. Megjelentek összesen mintegy 40 en. Elnöklő polgármester üdvözölvén a megjelenteke, előadja hogy a jelen értekezlet tárgyát képezi azon három kérvény, mely a debreczeni kerületi kiállitási bizottság, a helybeli gazdasági egylet, és az iparos-kör részéről a városi tanácshoz beadott, s melyben nevezett testületek arra hivják föl Debreczen városa törvényhatóságát, hogy mint nagybirtokos és mint termelő a helybeli termelő-képes gazdák és versenyképes iparosok bevonása mellett az 1885. evi budapesti országos kiállitáson oly együttes (collectiv) kiállitás rendezésével vegyen részt, mely együttes kiállitás ugy Debreczen városa jó hirnevéhez, mint fejlett gazdasága és ipari haladásához méltó legyen. Az e tárgyban kifejlett, hoszszas vitából kitünt, hogy az értekezlet egyhangu nézete az, miszerint Debreczen városának ezen első nemzeti kiállitásunkon egy nagyobb szabásu együttes kiállitással mindenesetre részt kell vennie; csupán az e tekintetben követendő eljárás módozatai iránt tértek el a nézetek. Felhozatott főleg, hogy ugy a gazdaközönség, mint az iparos osztály a kiállitásban való tömegesebb részvételtől azért tartózkodik, mert kiállitása sok költekezésbe kerül, s emiatt, tekintettel a beje entési határidőnek közeli lejártára, fölő hogy tapasztalt közönyösség folytán a kiállitás érdekei ezen városban veszélyeztetve lesznek, a mi a városra mint erkölcsi testületre bizonyára nem volna előnyös. Ezen érvelések következtében az értekezlet által lelkesültséggel fogadtatott azon inditvány, hogy polgármesterur kéressék fel, miszerint a legközelebbi szombaton tartandó városi közgyülésen terjessze elő a kérelmet. hogy a debreczeni kiállitóknak tárgyak után fizetendő térdijakat és szállitási költségeket a város fedezze, ezáltal lehetővé tévén, hogy e városból a kiállitásban való részvételre még e hó 31-ikéig minél többen jelentkezzenek. Ezek után a jelenvoltak következő határozatban állapodtak meg: az értekezlet az együttes (collectiv) kiállitás rendezésének eszméjét magáévá teszi, s ennek kivitele céljából szükségesnek tartja, hogy a városi tanács a helybeli ipararosokat és gazdákat egy a jövő vasárnapon tartandó nagygyülésre egybehivja, s azokat a város anyagi támogatásának kilátásba helyezése mellett a kiállitásban való részvételre buzditsa. Ezzel az értekezlet véget ért.

Az 1683-iki táborozás történetéhez.

Irta: **Thaly Kálmán.**

(Folytatás.)

Ötezeremberrel a horvát bán a tengerpartot s a Szávát, más ötezerrel gr. Herberstein a Muraközben Styria bejáratait, gr. Batthány Kristóf és Ádám hatezer magyarral a Rabal vonalat Körmend és Győr között őrizték. Néhány ezer ember tartalékul a stájer, osztrák és morva határokon vala elhelyezve — végre a török kézben lévő Érsek-Ujvár hatalmas erődjével szemben fekvő nagyfontosságu katonai positió: az Alsó-Vágvonal őrizete a magyar hadak zömére volt bizva.

Ezek balszárnya a Schultz-féle hadosztály jobbszárnyával a még mindig épülő, de már jól megerősitett s helyőrségelt Leopoldváránál érintkezék; mig jobbszárnyuk széle Komárom várára s illetőleg a gutai földsánczra, közepük pedig főtáborukkal Sempte — vagy Sente — várára támaszkodék. Ezen utóbbi hely s Szered közt a Vágon hidjok volt, melyen át a még királyiak által birt Nyitra, Szent-Benedek, Léva, Kékkő várakkal és végekkel tartották fenn a közlekedést.

E vág-melléki tábor — mely a nádor, vagy távollétében id. b. Bercsényi Miklós tábornok parancsnoksága alatt álla, — 1683. april végén, május elején meghaladta a 9000 főnyi létszámot, a mennyiben Esterházynak tüzetes kimutatása szerint 6713 lovas és 2515 gyalog vitézt számlált, melyhez még Trencsény vármegye, az esztergomi érsek és káptalan dandárai óránként érkezendők valának. Ugy szintén a győri, nyitrai, veszprémi és váczi püspökök bandériumai is hátra voltak még. (L. V. és VI. sz. a.) Melyekkel az állomány bizonyára megközelité a 12 ezeret. És igy a Batthányiak 6000 dunántuli vitézét idetudva: a nádor által projectált 17—18,000 magyar katonaság s hajduság csakugyan tényleg kiállittatott és pedig rövid idő alatt s az országnak a királyi párt hatalma alatt levő, aránylag kis részéből.

Senkisem tehet ennélfogva jogos szemrehányást a Lipót király hüségében megmaradt magyarságnak, hogy a török elleni erőfeszitésben minden tőle telhető aldozattal meg ne tette volna kötelességét. Ellenkezőleg mint látni fogjuk: Lipót s kormánya, főként a cs. k. haditanács vádolható kötelességmulasztással Magyarország megoltalmazásában, — vagy inkább ennek meg sem kisérléséért.

A május elején Sempténél megszemlélt kir. magyar tábort Pozsony vármegye és a gr. Pálffyak dandárai 1910 lovassal es 1200 gyaloggal, Nyitra vármegye 1000—1000 lovassal és gyaloggal, a nádor 1089 lovassal, 315 gyaloggal, — Bercsényi pedig 11 század, vagyis 1162 főnyi harczedzett végbeli lovas vitézzel szaporitá. A nádor testvéröcscse gr. Esterházy Ferencz alatt is 792 s Koháry Imre alatt 657 huszár gyült zászlók alá. (L. V. sz.) A VI. sz. kimutatás szerint a nádor közvetlen parancsnoksága alatti magyar tábor, az esztergomi érsek és káptalan időközben bevonult három esquadronjával együtt 58 lovas és 34 gyalog-századból állott, melyhez vezényelve volt még a köpcsényi főtáborrul gr. Pálffy Károly tábornok alatt két reguláris dragonyos-ezred, a Castelli és Herbeville-félék, végre két horvát regiment: gr. Kéry és Ladron.

Ekként az Alsó-Vág mentén, -Érsek-Ujaárral szemben elég tekintélyes haderő foglal vala állást.

Hogy Esterházy Pál és Bercsény, mint fő- és alparancsnok, mily szigoru katonai fegyelemben igyekezének e csapatokat tartani: érdekesen jellemzik a VII. és VIII. sz. a. szabályzatok, melyek egyike a nádornak sajátkezü fogalmazatn. II. Rákóczi Ferenczről — ki a katonai fegyelem megszoktatására s szoros magatartására a nemzeti hadcsapatok között, ugy nemkülönben a hadsereg-szervezetre oly nagy gondot forditott s e tekintetben idegen, főként franczia minták után indult, — számos kitünő becsü s terjedelmes hadi reglement-t birunk; a Thököly-korszakból azonban alig maradt fönn e nemben valami magyar nyelvü dolgozat. Méltónak itéltük tehát a nádornak jelen ket katonai szabályzatát, valamint a fraknai várnagy számára 1683. május 15-kén kiadott hasonló természetü várvédelmi utasitását (IX. sz.) mint valódi ritkaságokat s irodalomtörténeti érdekkel is birókat, e helyett napfényre juttatni.

Mindhárom szabályzaton, különösen a bennök kimért katonai büntetések fokozatain, a legkérlelhetlenebb — sokszor majdnem barbár kegyetlenségig menő szigor szelleme vonul át.

Megjegyzendő azonban, hogy mind ez inkább elrettentő fenyegetés volt; s legtöbbször szelidítve. Mindazáltal a karóba vonatásokra — leginkább kémeknél — e korból a magyar táborokban is elég példa van. De, hogy pl. valakire káromkodásért háromszáz pálczát (!!) vágtak volna, (VII. sz. 1. §.) arra egyetlen esetet sem tudunk.

A párviadalok kezdőit a 12. §. halálos büntetéssel sujtja; ismerünk is reá példát (a Rákóczi korbul,) hogy halálos végü párbajért az illetőre a főbelövetés hadiszékileg kimondatott, — de végre nem hajtották, a fejedelem megkegyelmezett; s minden valószinüség szerint igy volt ez a nádor táborában is.

(Folyt. köv.)

Helyi hirek.

* **Népesedés.** A mult héten született városunkban: ref. vallásuak közt: 14 fiu, 8 leány összesen 22 gyermek, ezek közt 4 fiu és 2 leány törvénytelez; a kath. vallásuak közt 3 fiu és 2 leány; az izraelitáknál 1 fiu és 1 leány, összesen született **29** gyermek. Elhalt ugyanezen idő alatt **29** egyén e közt **16** van öt éven alatti gyermek.

* **Körlevél.** Poynár Dénes az uj kir. főügyész körlevélben tudatja, hogy a mai napon hivatalát elfoglalta. Üdvözöljük a derék tisztviselőt városunkban.

* **Az esküdtszéki tagok** névsora hivatalosan össze lett állitva s legközelebb nyilvánosságra lesz hozva s igy az esetleges felszólalások megtehetők lesznek.

* **A czimer.** A „Tisza“ biztositó intézet igazgatósága, folyamodott a miniszteriumhoz, a magyar czimer használhatásáért. — Miután az

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Dalok.

I.

Óh! ne hidd a lány szavát
Bárha tesz hitet.
Lángoló lehet szava.
Szive jég hideg;

Hüséget ha esküszik
Gondatlan ne élj,
Lány szivében dus erény;
Csalfaság szeszély. —

A szerelme délibáb
Ingovány csalít
Rá ne épitsd a jövőt
Csak ábrándjaid . . .

És szivébe a remény
Horgonyát ne vesdd —
Csak jelennek élj vele
— S mig lehet szeresdd!!!

II.

Kérdd meg a világ szivét
Hogy mi a barát?
Fájdalomra enyhitést
A ki néha ád —
A kinek részvétére
Vidul a kebel
A világ önző szive
Néked igy felel.

A barát? mi volna más
Egyszerü pohár
Addig éri mig benne
Gyöngyöző bor áll
Óh! de hogyha tartalma
Már üritve van
Vesdd el a pohárt hiszen
Rongy haszontalan! . . .

Aszalay Dániel.

„Ceezil házassága.“

(Dràma 3. felvonasban, irta Csiky Gergely. Elúkészületben szinházunkban

A magyar társadalmi dráma irodalma ismét gazdagabb egy erő és életteljes alkotással. Csiky legujabb darabja, „Czeczil házassága“ egy darab szinpadra vitt élet — szerző müvészi, realismusával festve. Lesz alkalmunk méltatására előadatása után, ezuttal meséjének vázlatát sietünk bemutatni.

A felgördülő függöny pompás nyaraló termét tárja föl, verandával s távoli kilátással a Balaton nagy tükrére.

Előttünk áll azonnal a dráma fiatal hősnője, Cecil, (P-né Márkus Emilia asszony), a ki apjának a kereskedői pályán meggazdagodott Gábry Kristófnak (Szigeti lózsef) mohó örömére, menyasszonyi toilett-jének ékességeit próbálgatja. A leány boldog, mert oly férje lesz, akit eszményképnek is tarthat; az apa is boldog, mert oly veje lesz, a ki báró. Amannak boldogsága az érzelem nemességéből, emezé pedig a hiu kapaszkodás gyarlóságából támad. Jön Szimán Bogdán (Vizvári), az apa üzletvezetője, ki valaha Gábryval együtt egy boltban inaskodott, multjának, titkainak ismerője noha szegény ördög maradt, de azért elégült a sorsával, mert egészen hozzá nőtt e családkoz s a Gábry vagyonáról ugy beszél: „vagyonunk“, leányáról pedig „leányunk“. Becsületes, hü, ragaszkodó sziv, de egy kicsit korlátolt elme. Még babonás is. A mint látja, hogy Cecil fejére föltették a koszorut, nyakára pedig a gyöngyöket, megijed, mert az szerencsétlenséget hoz, ha a koszorut az esküvő órája előtt tüzik fel, a gyöngyök pedig a menyasszonyon a későbbi könyeket jelentik. Mind a ketten kinevetik leány és apa e babonaságért.

S hol az anya?

Van is, nincs is. Él a távolban s meghalt a családjának. Évek előtt, még fiatalon és könnyelmün elhagyta férjét és kis leányát s ma már csak azzal gondol, hogy külföldön pontosan megkapja havi pénzét egy kori férjétől. Személyének nincs szerepe a darabban; de multjának sorsa belejátszik leányának jövőjébe.

Cecil most is attól fél, hogy vőlegényének nagyapja, báró Radnóti Miklós (Bercsényi) azért ellenzé frigyöket, mivel a családnak ez a szomoru titka, szégyene, szerencsétlensége van. — De az ősz mágnás, ki az esküvőre megjelen s Cecilt az első perczekben megöleli s gyermekének fogadja, nem az ősi gőg, hanem az ősi erény embere. „Avult ember, — mint maga mondja, — ebben a modern (érdekhajhász) világban.“ Cecil félénken szól hozzá: „Azt hittem, méltatlannak tart családjára!“ Az ősz báró pedig azt feleli rá: „Adja isten, hogy családunkban ne legyen seuki méltatlan önre.“ S e nyilatkozatban mély családi fájdalom kap kifejezést. Az ősz báró tudja, hogy az ő fia, Farkas (Feleki) léha ember, ki elpazarolta minden vagyonát s e hibáját azzal akarta jóvá tenni, hogy fiának gazdag parthiet vadász. Tudja azt is, hogy ennek fia, az ő unokája László (Mihályi) bensö viszonyban állt egy ferjes nővel s attól fél, hogy midőn mát,s egy gazdag, nemesszivü fiatal lányt készül oltárhoz vezetni, annak a másik nőnek, egy asszonynak képe él szivében, a mi elebb-utóbb boldogtalanságot, szégyent idéz elő. Érdekes jelenet, midőn a nagyapa és unoka szemközt állnak. László báró elmondja, hogy igen, ő szeretett egy asszonyt s nem is akarta e szerelmet feláldozni; de eladósodott apja és nő vérei esengve kérték, hogy mentse meg őket a nyomortól s fogadja el a kinálkozó szerencsét a Cecil kezében; mit tehetett? szakitott előbbi viszonyával, lemondott arról az aszszonyról végkép s megismerve Cecilt, elhatározta, hogy neki és boldogságának fog élni. S a mit mond: az való. A nagyapa hisz neki; azt mondja ugyan, hogy volna más is, a mi fölemelhette volna őket az anyagi bukástól: a munka; de a frigy már meg van kötve s mindjárt indulnak az esküvőre. — Gábry, az örömapa, már lót-fut, hogy elsüttesse a jeladó mozsarakat, midőn a nyaralóba vetődik Gerezdy Vincze (Gyenes), az a férj, a kinek nejét Radnóti László szerette; de a mit ez még nem tud. Ő csak azt tudja, hogy neje válni akart tőle s akkor neki vége, mert minden vagyon a nőé lévén, ő többé nem korbelykedhetnek. Ez teszi ketségbeesetté. Ő nem a menyegzőre jött, (nem is hivták) jött pár száz forint kölcsönt kérni Gábrytól, a ki azonban nem ad neki. Dühöng, mert most is ittas s boszut kiált arra, a kiért neje elhagyta, mert szerinte a nő csak „valaki“-ért hagyhatja el férjét. Ha megtudja, ki ez a „valaki“, rettenetes boszut áll rajta. S megtudja. Mialatt a fiatal pár és a násznép az esküvőn vannak: Gerezdy a nejének megvesztegetett komornájától levelet kap s abban egy másik levél van, melyet László irt nejének, mielőtt Cecilt magát ismerte volna. Akkor e leányt még csak áruczikknek tekinté, kit el kell vennie, mert apja eladósodott s minden vált tója a leány apjának kezében van. Azt irta tehát az asszonynak, hogy szakitaniok kell, ő kénytelen pénzért elvenni egy kereskedőlányt. Most ez a levél fenyegeti az oltártól visszatérő párt. Gerezdy a desperált helyzet dühével támadja meg Lászlót, fenyegetve, hogy a levelet átadja Cecilnek. A fiatal férj hozzárohan, hogy elvegye tőle a levelet. Zajosan beszélnek, midőn Cecil meglepetve lép be. „Ha a levél engemet illet, — mondja Gerezdinek — adja át!“ S ez átadja. Ekkor László esengve kéri, hogy ne olvassa el, tépje szét. Cecil, csaknem megdermedten a balsejtelmektől, széttépi a levelet. Gerezdy kaczag. Gondolta ezt s nem az igazi levelet adta át. Az igazi most kerül elő s azt ő maga olvassa fel.

intézet felszámolása küszöbön van, a belügyminiszter nemengedte meg a czimert használni.

* **A járvány.** Tegnap gyülést tartott a járványügyi bizottság s Dr. Tegze tiszti főorvos jelenté, hogy a mult héten vörhenyben megbetegült 5 fiu és 12 leány összesen 17 gyermek. Elhalt 4 gyermek. A roncsoló toroklobban megbetegült 4 fiu és 9 leány, összesen 13 gyermek, de halálozás nem fordult elő.

* **Köszönet.** Azon mély fájdalomra, melyet szeretett leányom elvesztése miatt éreztem, enyhitőleg hatott tisztelt barátaim és ismerőseim őszinte részvéte, melyet szivesek voltak tanusitni a temetéskor. A veszteség sulyos a gyászérzet feledhetetlen, de lelkembe vésődött ezzel az az emlék, melynek tanuja voltam családi gyászomnál. Fogadja legőszintébb köszönetemet a bánatomba osztozók mindenike! Boros László.

* **Dr. Zelizy Dániel** városunk derék orvosi karának tisztelt tagja megbizást nyert a közegészségügyi bizottságtól, hogy a járványok megakadályozására általános óvó rendszabályzatot készitsen. Az orvos ur a megbizást elfogadta s már a kész munkálatot be is terjesztette, melynek tárgyalása tekintettel a sok teendőkre, januárra van kitüzve. Nem volna sürgös annak tárgyalása?

* **Nyilatkozatot** vettünk a gazdasági tanintézet hallgatóitól, a melyben a kaszinó vasárnapi gyülésén egy tisztviselője által állitólag rájok tett megjegyzést visszautasitanak s tiltakoznak minden gyanusitás ellen. A legilletékesebb hel ről vett értesülésünk szerint, azon sértő megjegyzés, melyért a gazdászok neheztelnek, nem volt elmondva s a mi mondatott, nem a gazdászokra vonatkozott. Az egészben annyi van, hogy a kaszinóban a fiatal tagok nagyszáma miatt elvan foglalva az olvasó-szoba és a játék-asztal s erre nézve lett némi inditvány-féle téve. A gazdászok legyenek nyug dtak, mert a kaszinóban igen szivesen látják őket s bárkit is ellát Boczkó titkár ur igazolványnyal, ha az elnök urnál már bemutatta magát s a választmány által a kasino látogatására engedélyt nyert. Azt hiszszük a beke ezzel — szent lehet.

* **Nagy gyülés** lesz vasárnap d. e. 10 órakor a városházánál az országos kiállitás érdekében, melyre Simánffy Imre kir. tanácsos polgármester, az összes iparosokat és gazdákat meghivta. A kiállitás ügye városunkban szépen fel van karolva s reméljük is, hogy az ügy buzgóságot siker koronázza.

* **Hamis százas.** A tegnapi sertés-vásárban egy videki ember 4 sertést vásárolt 80 forintért s egy százassal fizetett. Vissza is kapott 20 forintot, de hamar kisült, hogy a százas hamis. A vásárló rögtön megugrott s a megvett sertéseket is ott hagyta A szegény ember jelentést tett a rendőrségnél s kilátás van rá, hogy a csaló elfogatik.

* **Öngyilkosság.** Kovács József nevü házi-iparral foglalkozó egyén, az éjjel felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Dessirée Artot** asszony és Padilla világhirü énekespár hangversenye városunkban f, deczember 19-én tartatik meg a „Korona“ czimü vendéglő nagytermében. Részt vesz Desirée Artót asszony cs. kir. kamara énekesnőn es Marinó de Padilla cs. kir. kamara énekesen kivül Schseling Ernő zongoramüvész is. A nagyérdekü hangverseny müsorozata a következő: I. Rész: I. a) Etude Rubinstein A. b) Poéme d'amour Henselt. Schaeling Ernő ur. II. Aria „Verdi prati“ Handel. Desirée Artót asszony. III. Aria „Sevillai borbély“-ból Rossini. Marino de Padilla ur. IV. a) Tarantella Dorn Ottó. b) Romancz Tschaikowski. c) Tündérjáték Heymann. Schaeling Ernő ur. V. a) „Wia berürt mich wundersam“ Bendel. b) Mazurka Chopin. Desirée Artót asszony. VI. Duo Napoli Tosti. Desirée Artót asszony és Padilla ur. II. Rész. I. a) Prélude Chopin. b) Folinaise Chopin. Schaeling Ernő ur. II. Aria „Traviata“ czimü dalmüből Verdi. Marino de Padilla ur. III. a) Habanera „Carmen“ czimü dalmüből Bizet. b) Chanson Suedoise. (Schvéd dal.) Desirée Artót asszony. IV. Rhapsodia Liszt Ferencz. Schaeling Ernő ur. V. Buffo Aria „Papucci“ Pazini. Marino de Padilla ur. VI Spanyol kettős Caballero. Desirée Artót asszony és Padilla ur. Kezdete 7 órakor. — Jegyek válthatók ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Jegyek ára: Körszék 2 frt Szamozott hely 1 frt 50 kr. Állóhely 1 frt. A zongora Schmiedt S P. zongora gyárából való.

* **Nyilt köszönet.** A t. közönségnek, ismerőseinknek, rokonainknak, kik szeretett fiunk Karacs Gyula végtisztességtételén tanusitott jól eső részvétéért forró köszönetünket nyilvánitjuk. Tisztelettel a gyászoló család.

* **Az ujév** a cseledváltoztatások ideje. Ez alkalomból felhivjuk a közönség figyelmét Zicherman H közvetitő és tudakozóintézetére, mely évek óta a hozzáfordulók legteljesebb megelégedésére gyorsan, olcsón és szolidan jár el Ily intézet méltán megérdemli a közönség legmelegebb pártfogását, mert ennek teljesitésével ugyis saját érdekében jár el.

* **Egy szegény izraelita nő** segélyért folyamodik az emberbarátokhoz. Felhivjuk rá az izr. jótékony nőegyesület ügybuzgó és lelkes tagjainak figyelmét. Szerkesztőségünk szivesen szolgái további felvilágositással.

* **Megtámadott szerkesztő.** Karczag városában tegnap este — mint lapunknak távirják — nagy az izgalom a miatt, hogy Hortobágyi József, Frank Ödön és dr. Trevics Mabánó a kir. törvényszék kapuja előtt bottal támadták meg **Boros Vilmost**, az antiszemita irányu „Kunsági Néplap“ szerkesztőjét. Boross Vilmos a támadás elől a királyi ügyészhez menekült.

* **A kik szeretik a zenét** és zongorázni óhajtnak tanulni, igen előnyös feltétel mellett nyerhetnek oktatást. Utbaigazitást ád szerkesztőségünk.

* **Megfejtés.** Mult szombati számunkban közölt sakktalány megfejtését ujabban beküldték: Weidner Gyula. A jutalomkönyvet S. Emma nyerte el. — Szombati számunk szórejtvényét megfejtették Cseresznyés Rózsa, „Három ifju“, N. N.

* **A „Szabó“ czég** mai hirdetésére felhivjuk a közönség figyelmét. Évtizedek óta áll és fejlődik, e jónevü czéget nemcsak Debreczen városa, de a nagy vidék is renókivül előnyösen ismeri s ép azért felesleges tovább is szólani róla.

— **5—8 kiló** sulyu sonkát nyersen vagy füstölve illendő árban átvesz **D. Nagy Lajos** piacz utcza Svetics ház.

Hazánk s a külföld.

— **Öngyilkos katonatiszt.** Szatmárról irják. Szomoru eset okoz városunkban általános feltünést. Szombatra virradó éjjel Ember Ignácz közös hadseregbeli hadnagy lakásán revolverrel agyonlőtte magát. Az általánosan kedvelt fiatalember pénteken este többi tisztársaival még együtt mulatott s innen hazamenve, hajtotta végre gyászos tettét.

— **Rendőr meggyilkoltatása Bécsben.** Egy távirat már jelentette tegnap éjjel, hogy Hlubek rendőrfogalmazót Bécsben, ki szombaton éjjeli 10 órakor tért vissza egy munkásgyülésről, melyet Floridsdorfban, Aschenbrenner vendéglőjében tartottak, orozva megtámadták s egy revolverlövéssel leteritették. A nevezett munkásgyülés, melyen Hlubek jelen volt, nyugodtan folyt le. A munkáskérdésről tartott valaki felolvasást, melynek befejeztével a munkások a rendőrfogalmazóval együtt eltávoztak. Alig ment azonban Hlubek nehány lépésnyire, lövés dördült el s a hivatalnok a földre zuhant s egy-két percz mulva kiszenvedett. Noha sokan összefutottak e dördülés hallatára s kutatták mindenfelé a gyilkost, semmi nyomra sem akadtak. A merénylet, mint állitják, előkészitett volt. A rendőrigazgatóságot az eset nem kis felindulásba hozta. Maga a rendőrfőnök vezette az előnyomozásokat Floridsdorfban. Az összes hivatalnokok, kik szocializisztikus ügyekkel foglalkoznak, még az éj folyamán a rendőrségi épületbe hivattak s vizsgálat alá vettettek. Hlubek rendőrfogalmazó mintegy 30 éves, nyugodt kedélyü, szorgalmas hivatalnok volt. Azt hiszik, hogy hallatlan állatias dühnek esett áldozatul, hivatalos kötelességének teljesitése közben. A nyomozást a legerélyesebben folytatják.

— **A póstautalvány.** A következő kis esemény mutatja, minő czélszerü intézmény a posta-utalvány s mennyire tökéletesedett, mióta alkalmazásba hozták. A minap egy csinos leányka belép egy vidéki kisebb postahivatalba s oda nyujt a pörge bajszu fiatal expeditornak egy postautalványt egy szégyenlős mosolylyal. Az utalvány rendben volt, a hivatalnok kifizette a küldeményt. Kérdezi aztán a leányt, miért nem vágta le a szelvényt, hiszen azon neki szóló izenet van. „Jaj, mondja a leány, én nem tudok olvasni, ha olyan szives lenne. . .“ „Ezennel küldök neked — olvassa az expeditor, vágyó szemeket vetve a két piros orczára — 3 frtot, meg ezer csókot.“ „A pénzt megkapta, folytatja egész üzleti komolysággal, a csókokat is átadom azonnal.“ A leány nagy boldogan oda nyujtja a piros orczáját s ugyancsak eldicsekedett vele otthon, hogy „milyen kényelmes az a posta, hiszen már csókot is lehet utalványnyal küldeni.“

— **Véres szerelmi dráma.** A főváros külső józefvárosi része vasárnap délelőtt véres jelenet szinhelye volt. Fekete Sándor fiatal 20 éves asztalos legény, a ki a conti utcza 3-ik számu házban lakik, már régóta benső viszonyt folytat a vele közvetlen szomszédságban lakó Fisztel Karolina dohánygyári munkásnőnek Eszter nevü leányával. A leány anyja azonban e viszonyt elejétől fogva rosz szemmel nézte s ugy a fiatal embert, mint leányát több izben figyelmeztette, hogy hagyjanak fel a viszonynyal, kerüljék egymást, de eredménytelenül. A fiatal embert az anyának hideg modora nagyon elkeseritette s kedvese előtt többször mondta, hogy nem lesz ennek a dolognak jó vége. Pár nap előtt az anya leányával együtt lefényképeztette magát s ebből egy példányt egy horgas szeg kiséretében küldött meg a fiatal embernek azt akarván jelezni, hogy ha ugy tetszik, felakaszthatja rá magát. A fiatal ember elértette a czélzást s vasárnap délelőtt 10—11 óra közt erős elhatározással lépett be a nő lakására s egyenesen azt kérdezte, hogy hozzá adja-e leányát nőül vagy nem. Miután az anya válasza tagadó volt, a fiatal ember egy 6 lövetü revolvert rántott elő s azzal kétszer a nőre lőtt s midőn azt véresen elbukni látta, a harmadik golyóval önmagát lőtte mellbe. A nő sebe nem veszélyes; a fiatal embernek azonban a golyó közvetlen a szive alatt hatolt a testébe s életveszélyessé válhat A Rókus kórházban fekszenek.

Muzsák.

— **„A színészek lapja“** decz. 15. száma küldetett be hozzánk s midőn azt olvastuk, nekünk, a kiket személyes tekintetek ebben a dologban sem vezérelhetnek, kifejezést kell hogy adjunk e lap felett érzett megbotránkozásunknak. Vezérczikk helyett együgyü toast, „Csevegések“ czim alatt (vajon egy hivatalos jellegü s e mellett szaklapnak is szánt vállalatban van-e ilyesminek helye?) mindjárt kezdetnek ocsmány és trágár elméneczkedhetnémséget találunk, végül pedig Ditrói Mór ellen önti ki mérgét igen tapintatlanul valaki; lehet, hogy épen az, a kit Ditrói a congressus a att méltó kritikában részesitett. De vajon azért tart-e a központ lapot, hogy abban az egyesület tagjait ledorongolják? Ez igy nem mehet; a központ gondoskodjék arról, hogy lapja komoly közlöny legyen s abban a szinészet ügyeit, elméleteit s mostani helyzetét óhajtjuk képviselve lenni, mert máskülönben az előfizetési pénz sárba van lökve Adják ki a lapot magánvállalkozónak s oly kézbe, a mely nem az élczlapokat látja el bolondgombákkal, de értsen a nehéz feladat teljesitéséhez. Gyors és sürgős intézkedést kérünk.

— **Brankovics György**, eddig a „Budapest“ szerkesztője jelenti, miszerint f hó 16-án a saját kiadásában és szerkesztésében „Kitartás“ czimü, független irányu képes politikai napilapot inditott meg. Ára egy évre 12 frt. Egy hóra 1 frt. Egyes szám ára 4 kr. — Megemlitjük, hogy a „Budapest“ szerkesztését Gracza György, a lap eddigi vezérczikkirója vette át. — Ma vettük az első, változatosan összeállitott számot.

— **Csengery Antal** összegyüjtött munkái (öt kötet) Csengery Loránt kiadásában és Kilián Frigyes bizományában megjelentek

— **Az olvasó kör** czimü szépirodalmi regény folyóiratban folyó „Rejtett milliók“ cz történeti regényből megjelent s hozzánk beküldetett egy füzet; irta Montépin Xaver; ára 25 kr. A vállalat megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

— **Uj zenemüvek.** „Mirage“ czimü keringő jelent meg s küldetett be hozzánk; szerző báró Bánffy György. A diszes czimlappal ellátott keringő Eszterházy Eugenia szül: Croy-Dülmen herczegnőnek van ajánlva, kaphatk a „Harmonia“ nemzeti zenemükereskedésben. Ára 1 frt. — Ugyancsak báró Bánffy György „kéknefelejts“ czimü eredeti dala, melyet Serly Lajos alkalmazott zongorára, most jelent meg Táborszky és Parsch kiadásában. Ára 60 kr.

Törvényszék.

— **A Függetlenség ügye.** A budapesti kir. fenyitő törvényszékhez tegnap délután 5 órakor érkeztek vissza a képviselőháztól az összes vizsgálati iratok a képviselőház elnökének amaz értesitésével, hogy Verhovay Gyula mentelmi joga felfüggesztetett. Az iratokat ma áttették Czárán vizsgáló biróhoz, hogy Verhovay Gyula megidéztetése és kihallgatása iránt intézkedjék.

Apró-cseprő.

Azoknak, a kik a Tiszát végképen medrébe akarják szoritani, és azoknak, kik a magyarral ősi természetét megtagadtatni akarják, komolyan meg kellene gondolniok: „Multjokat megtagadott néptől nincs mit várjon a jövő, a mely nép jogaihoz nem, uralkodóihoz sem ragaszkodik s a világ eseménye alkalmával a számarral kiált fel: „Quid mea refert, ditellás dum portem meas“.

Ii. Rákóczy Ferencz mondása.

—

Kié e hon, ha nem miénk?
Ha érte mindent megtevénk
Ha tiszta kézzel ádozánk
S lettünk, a mi eddig nem valánk

Nincs hatalom,
Mely visszanyom
És még neked virulnod kell óh hon
Mert Isten, ember virraszt partodon.

Vörösmarthy.

—

Ábránd, mely boldogit, fölér egy igazsággal, mely földig lenyom.

*

A szerencse mezőt ad, de a győzelmet rajta csak erény vivhatja ki.

Br. Eötvös József.

Szerkesztői posta.

Edith k. a.-nak, helyben. — A szini congr ösmerkedő estélyén Feleki Miklósra mondott toastot óhajára közöljük. Igy hangzott: „Uraim! Hozzá merném tenni — hölgyeim, mert székeik mögött áll a muzsa s koszorut tart fejök felett. — Hogy tárgyamra térjek — ott, a mi ideális világunkban más időszámitás uralkodik, mint abban a világban a melyet mi — souverain fennhéjázással (!) prózainak szoktunk nevezni. Ott sok év vénség, kevés — év ifjuság. Nálunk egyetlen est elég arra, hogy valaki lejátssza kis játékait és viszont a jubilátus bár hány éves jubileumát ülte meg, lehet fiatalabb mint az a Romeó, ki ma hágott fel elősször Julia erkélyére. Uraim! Mi ösmeretlenek — ösmerkedési estélyt ülünk, de van itt egy nagy név, a melynek viselőjét mindenki ösmeri s a ki minden évben nem öregbbedett másban mint szeretetünkben, tekintélyben és dicsőségben. Érette, Feleki Miklósért üritem poharamat és éltetem nevét kiváltképen most, a midőn — találkozván a főváros, a vidék s a pályatársak közvéleményével — hangsulyoznunk illik, miszerint Feleki Miklós haveszitettis, az erkölcsi győzelem az övé maradt. Éljen!“

Mezarthyn. Még jobbat várunk.

Felelős szerkesztő: **GÁSPÁR IMRE.**
Kiadó **KUTASI IMRE.**

A mit olvas belőle, az Cecilt egyszerre tönkre teszi. Megvetéssel néz a férjre, kit nehány percz előtt még eszményképének tekintett s fájdalommal gondol ama szép világra, mely szivében egy pillanat alatt rommá omlott. A szomszéd-teremben pedig épp ekkor zajosan eltetik a boldog ifju párt, akik e perczben oly megalázottan boldogtalanok

Ime, az első felvonás lényege. Jóval több, mint expozició. Nem csak elő van benne készitve a fiatal pár boldogtalansága; meg is történik a nagy összeütközés, mely szivöket lesujtja. Forma tekintetében ritkaság oly szinmü, melynek legelső felvonása ennyit ad. Sokkal gyakoribb az eset, hogy magát az expozicziót elnyujtják két felvonásra. Csiky Gergely a tornyosodó felhőknek mindjárt viharát is megereszté, hősnőjében oly lélekállapotot festve, mely egy óranegyed alatt változott át a legnagyobb boldogságból a legkétségbeejtőbb boldogtalanságra. A fejlesztés e gyorsaságában ritka drámai erő nyilvánul, de egy ily tulgazdag expoziczióval együtt jár az a hátrány is, hogy a drámai érdek fokozása szerfölött nehézzé, majdnem lehetetlenné válik.

A második felvonásban László lakásán találjuk az ifju párt. Czecilt anyja emléke visszariasztja a váló pörtől. Együtt fognak elni, de külön önmagukra nézve. Igy gondolkozik ő, mig László arra a fájdalmas elhatározásra adja a fejet, hogy Czecilt megszabaditsa magától. Gerezdy párbajra hivja Lászlót, ez elfogadja a kihivást, bizik Gerezdy gyakorlott kezében. Törcsvári Gedőt (Náday) szólitja föl segédnek, egy üresfejü tanfelügyelőt, kit a protekció juttat ez állásba. Ez megijed e komoly párbajban való szereplés gondolatától s csak azért hivja föl segédtársnak Szinán Bogdánt, mert tudja, hogy ez el fogja beszélni Gábrynak. Ugy is történt. Mig a párbaj lehetősége eképen bizonytalanná válik, Cecilt két jelenetben látjuk. Az első, mikor apja átad neki egy tárczát, melyben a báró család összes váltói vannak s e közben az apa előadása után megtudja Czecil, hogy nem László vadászta e frigyet, hanem tulajdon édes atyja. És hallja aztán a hirt, (a másik tartalmas jelenetben, midőn ismét az ősz nagyapával van együtt) hogy Lásaló párbajt viv. Noha azt hiszi, hogy a kornely férjjel annak neje miatt viv, szivében a jég olvadni kezd. Feiti László életét s az öreg bárónak könnyü észrevennie, hogy ez a tiszta lelkü fiatal nő nem szünt meg szeretni az ő unokáját. Egy nemes nő szerelme, ugy mond sokkal erősebb, semhogy egy-két sebbe belehalhatna. Czecil nem is titkolja örömét, midőn a hirtelen feltárult ajtón László lép be. Azt hiszi, megszabadult a haláltól. De nem! csak egy ujabb megaláztatást szenvedett. Czecil atyja rendőrökkel akadályozta meg a párbajt Most a nagyapa előtt ismétlődik a szemrehányás. Czecil fájdalmasan kérdi, hihette e ő róla, hogy csupán rangért kivánta kezét eladni? A férj felelete az, hogy elfordul

Czeczil szemrehányólag folytatja; „S ha elhitte, hogy tudott ily lányt nőül venni?“ S a vége az, hogy a tárczát, melyben a váltók vannak, Cecil odadobja az asztalra, hogy kifizesse szégyenét.

S a szakadás most már még nagyobb; László indul, mert az utána jött segédek hivják a párbaj uj szinhelyére s a nagyapa lesujtva távozik.

A második és utolsó felvonás közt három hó mulik el, László nehéz párbaisebtől gyógyult ki, most már indulni akar, kogy egy gazdasági állomást foglaljon el.

Gábry pedig válópör inditására sürgeti leányát, arra, amitől ez ugy félt, de a mit már nehezen kerülhet ki.

A harmadik felvonás szinhelye egy vidéki városban a tanfelügyelő lakása; ott vannak mind a reményeikben csalatkozott családtagok, Farkas báró, meg a hajadon leánya, kinek férjet akar fogni nővére, a tanfelügyelőné, Szalánczyban (Földényi), a kit mindenki hires embernek mond, de a kiről senki sem tudja, hogy miről hires, csak hogy neve untalan forog a személyi hirekben.

Ennek az üres fráternek azonban, ki nagy képpel jár, de nem mond soha semmit, esze ágában sincs szegény lányt venni nőül, el is kotródik, midőn látja, hogy vagyontalan bárókisasszonyt szeretnék rákötni. A jó öreg Szinán Bódog, kinek esze azon jár, hogy összehozza az párt; nagy sietve jön a házhoz s tudatja a tanfelügyelőnével, hogy Cecil jön őt meglátogatni, mivel azt hazudta neki, hogy ő nagysága nagybeteg s hogy őt (Cecilt) látni kivánja. A részvét hozza — legyen hát beteg! Tölcsváryné rá is áll, hogy szivbajt tettet, mert egy kis reménye van, hogyha az elszakadt ifjak a házban találkoznak, megértve egymást, talán kibékülnek. De Farkas báró, ki mindenkép boldogitni kivánja fiát (vagyis egy jó parthieval lábra szeretné állitni családjuk uraságát) elrontja a dolgot egy uj tervével. Arra gondol, hogy Gerezdiné már elvált férjétől most László elvehetné ezt a nőt, hisz ez is gazdag asszony. Kéri tehát Cecilt, hogy ne álljon fia boldogságának utjába, irja alá a válópör inditását. Noha e hir tőrszurás a szivének, nem utasitja el a kérő apát. De midőn az apa ezt a tervet közli fiával, ez felháborodva utasitja vissza az ajánlatot. „Megint vagyonért!“ — kiált föl, nem, ő végkép szakitott azzal az asszonynyal, nem is akar többé emlékezni oly multra, melyben csak vétek és szégyen van. Látja az őszinte, férfias felháborodást Cecil is, mert hisz ő szintén ott van a nagyapával és — fellobban benne a szerelem; hall, érez, megbocsát, hogy boldog legyen és boldogitson.

Berlin. + Hoff János csász. kir. udvari maláta-készitmények gyárosa Bécsben. + Szt.-Pétervár.

Üzletalakitási éve 1847.

Hoff János-féle
malátakivonati egészségi sör.

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorbajok, sorvadás, vérszegénység s altesti szervek rendetlen müködései ellen. A legjobbnak bizonyult erősitő szer üdülőknek mindennemü betegségek után. Ára palaczkonkint 56 kr.

Hoff János-féle
malátakivonat mellczukorkák.

Felülmulhatlan a köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen. A számtalan hamisitások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat czukorkák védjegyére (a feltaláló arczképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

A gyógyanyag és az egészséget előmozditó készülékek belföldi egészségügyi kiállitásának London 1881. érdem oklevél.

ALÁIRÁSOK:

Ő felsége Viktorina angol királyné. — Királyi ő fensége az edinburgi herczeg. — Spenzer, a kiállitás elnöke. — John Eric Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle
konczentrált malatakivonat.

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palaczkonkint 1 frttal és 60 krral is.

Hoff Jnos-féle
maláta-csokoládé.

Testi és ideggyengeségben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősitő. Ez igen kellemes izü, kiváltképen ott igen ajánlható, hol a kávé élvezete, mint nagyon izgató, meg van tiltva. ¼ kilós csomag 1 frt 80 kr, 90 és 60 kr. ½ kilós csomag 2 frt 40 kr, 1 frt 60 kr és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorbajok, elerőtlenedés, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősitő szer bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kitüntetve | alapittatott 1847-ben

A valódi malátakivonat készitmények feltalálója s egyedüli készitője

Hoff János cs. kir. udvari szállitó urnak, cs. kir. tanácsos,

Európa csaknem valamennyi fejedelmének udvari szállitója, Becs. I. gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8. Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő fensége Károly Lajos főherczeg. Frigyes főherczeg, király ő fensége a valesi herczeg, Ligne herczeg, az odenburgi herczegnő, a reussi herczegnő, Ferenczy kisasszony, királynénk ő felségének felolvasónője, Mária Valeria herczegnő királyi ő fensége angol nevelőnője, a Metternich család, Clam-Gallas, Karácsonyi, Batthyányi, Rommer, ő nagyméltósága Philippovics táborszernagy, gróf Wurmbrandt, sat. sat. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrötter, Schnitzler, Granichstätten s számos mások által Bécsben.

Öt legujabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánitás Bécsből és a vidékről 1883 szeptemberben.

Sok százezren, kikről már lemondtak, a Hoff János-féle malátakészitményei által (malátakivonati egészségi sör) meg lőnek mentve, egészségüket ismét visszanyerték s annak még ma is örvendhetnek. (A felüdültek saját szavai.)

Tekintetes ur! **Teljes egy évig** sinlődtem fájdalmas **gyomorhurutban és köhögésben**, hasztalan volt minden gyógyszer, mig csak az ön kitünő Hoff János-féle malátakészitményeit nem használtam; nehány hónapja a köhögés tökéletesen megszünt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi söre által tökéletesen helyreállt. Fogadja legforróbb köszönetemet. Egyidejüleg egy magyar nyelven irt köszönő-iratot mellékelek, sziveskedjék azt minél szélesebb körben elterjeszteni.

Mező-Kovácsháza. **Dr. Nagy Alajos**, plébános.

Tekintetes ur! Felkérem az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi söréből 13 palaczk s két zacskó maláta-mellczukorkának postautánvétel mellett való azonnali gyors megküldésére. Örömmel tudatom, miszerint én az ön gyártmányait igen szivesen használom s azok nekem igen jót is tesznek s gyógyhatásosak. Mély tisztelettel Szt.-Andrä, Villach mellett, 1883. szeptember 5.

Peichl M. igazgatóné.

Orvosi gyógyelismerés.

Tekintetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósitást tehetni, miszerint a Hoff János-féle maláta készitmények eddig még valamennyi betegemnél, kik légzőszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebb idők óta szenvednek, a legsikeresebbeknek bizonyultak, miért is ujból felkérem önt, postai utánvét mellett „Guschall János urnak Brünben" czim alatt, 28 palaczk malátakivonat egészségi sör és 3 zacskó malátaczukorkának a megküldésére. Grottau, 1883. szeptember 9. Mély tisztelettel

Dr. Fröde József, gyakorló orvos.

Bécsi gyógyjelentés.

Bécs, 1883. szeptember 11.

Nem mulaszthatom el önnek, a férjemet már négy hónap óta gyötrő gyomorhurutnak csodálatos meggyógyitásáért legforróbb köszönetemet fejezni ki. Férjem sok mindenféle szert használt, de sajnos, minden siker nélkül, mig végre egyszer az ujságban véletlenül az ön oly csodálatos hatásu Hoff János-féle malátakészitményeinek hirdetését olvasta. Megkisérlette s az ön Hoff János-féle malátakivonat egészség-sörének rövid használata után jelentékeny javulás állott be, s most a huszonegyedik palaczk elhasználása után férjem tökéletes egészséges.

Fogadja ugy az én, mint férjem legőszintébb hálaköszönetét s még csak azon kis kérésem volna, jelen soraimat a hasonló bajokban szenvedők javára sziveskedjék a nyilvános ág elé becsátani. Mély tisztelettel **Platenik Francziska.** — Neufünfhausen Goldschleggasse 28.

A legujabb bécsi köszönőirat 1883. szept. 7-ről.

Felkérem ujból 13 palaczk Hoff János-féle malátakivonat egészségi sörnek megküldésére, mert ha azt csak nyolcz nap nem használom is, már is érzem annak szükségességét, én azt már kétéve hogy használom s azon meggyőződésre jutottam, hogy az nekem igen jót tesz, mi okból azt igen óhajtanám a nyilvánosság elé terjeszteni. — Mély tisztelettel Bécs, 1883. szept. 5.

Bargetzi Ferencz, czukrász, Máriahilferstrasse 62.

Óvás! Csakis valódi Hoff János-féle maláta gyártmányokat kell kérni, az cs. kir. keresk. törvényszéknél Ausztria-Magyarországban bejegyzett jegygyel (a feltaláló arczképével.) Más nem valódi készitmények nélkülözik a Hoff János-féle maláta-gyártmányok gyógyitó anyagjait s a valódi készitési módját és orvosok nyilatkozatai szerint ártalmas hatásuak is lehetnek. A legelső valódi nyákoldó Hoff János-féle maláta-czukorkák kék papirban vannak. Vételénél határozottan csakis ilyeneket kell kérni. — A Hoff János-féle maláta kivonatczukorkák kék papirosban csomagja 60, 30, 15 és 10 kr.

Főraktár: Debreczenben **Csanak J. Rickl J. Z. Geréby Fülöp Varga L.** füszerkereskedéseikben. Nagy-Károly: **Ujházy István.** Nagy-Várad; **Janky Antal.** Nyiregyháza: **Korányi Imre.** Hajdu-Böszörmény; **Lengyel László.** gyógyszertárában és minden hazai gyógyszertárban.

Valamennyi Hoff János-féle malátakszitmény 58-szor lett császárok és királyok által kitüntetve.

Páris. | London. | Budapest, | Grácz. | Hamburg. | Frankfurt a Majna mellett. | New-York.

376. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „I S T V Á N" gőzmalom

készitményeinek.

Saját raktárában.

Árak ausztriai értékben

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett.

Zsákkal együtt.

	100 kiló
AB. Asztali dara nagy és apró szemü	21.—
C. Szinte „ középszerü . .	20.—
0. Királyliszt	20.20
1. Lángliszt	19.60
2. Montliszt	19.—
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendü . .	18.20
4. „ 2-od „ . .	17.20
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendü	16.40
6. Szinte „ 2-od „ .	15.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső „ .	14 60
8. Szinte „ 2-od „ .	13 80
8½. Barna „ 1-ső „ .	12 20
8¾. Szinte „ 2-od „ .	9.40
9. Lábliszt	8 —
10. Veres liszt	—.—
11. Finom korpa **zsákkal** . .	5 20
„ „ „ **zsák nélkül.**	4 60
12. Durva korpa **zsákkal** . .	4.60
„ „ „ **zsák nélkül**	4 —
Simán őrlött liszt zsákkal a 75 kg.	10 40
„ „ „ zsák nélkül	9 80

Dara és liszt 25 kl. zacskókb. 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább.

Debreczen, 1883. nov. 13.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve:

A. B. C. 0—9 számig 25 és 85	kilo.
10 11. 12. . . .	50	„
Sima liszt . . .	75	„

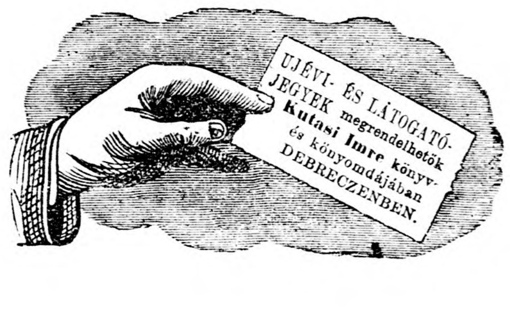

Ruganyos felkötők 2 frt 10 kr 4 frt 50 krig.

Miután a véletlen szerencse kedvezett, egy igen olcsó s a mellett kitünő finom bőranyaggal rendelkező gyárral megismerkednem, a nagyérdemü közönség érdekében üzletemet ugy szereltem fel, hogy bárki izlésének és igényének tökéletesen megfeleljen.

Ennélfogva bátorkodom a n. é. közönség figyelmét felhivni, miszerint ujólag felszerelt

KEZTYŰS-ÜZLETEMET

(KISTEMPLOM BAZÁR-ÉPÜLET)

a legkitünőbb jó minőségü, saját gyártmányu ezikkekkel berendeztem, a melyek a helybeli piaczon a legjutányosabban egyedül csakis nálam vagy tőlem szerezhetők meg.

Az árak egyenlők a glace, mosó szarvasbőr vagy katonatiszti keztyüknél. Továbbá ajánlom a nállam készült ruganyos és az ugynevezett ruggyanta ***SÉRVKÖTŐIMET*** is, melyek nem tetszés esetén visszacseréltetnek; ugyszintén ajánlom a legjobb és legalkalmasabb ***SZUSZPENZORIUMOKAT***, különféle mustrákban és nagyságokban, melyekből mindig nagy készlettel rendelkezem, ajánlom minden a keztyüsséghez tartozó czikkek elkészitését a legnagyobb pontossággal. — A sérvkötők megrendelésénél a derékbőség szükségeltetik és annak kijelentése kéretik, hogy jobboldalra vagy baloldalra kivántatik-e?

Pestieknél sokkal olcsóbb és jobb készületből, nálam megrendelhető szarvasbőr-nadrág, lepedő, párna, és ülő-párna, sipka-bélés 80 kr.

Szarvasbőr-nadrág-festést, mosást, ugyszintén keztyü-mosást és tisztitást elvállalok.

Üzletembentartok férfi- és gyermekek számára való nadrágtartót, női fecskendőket, fülfecskendőt, méhpareczet és mindenféle harisnyakötőt bőr- és selyemből; ugyszintén nálam kaphatók: a legjobb szeplő kenőcs, egy tégli 50 kr. Halotti fekete férfi és női keztyüket nagyválasztékban tartok, ugyszinte **báli férfi es női keztyük készletben kaphatók és megrendelhetők**, melyet a legrövidebb idő alatt elkészitek.

Mindezeknél fogva a n. é. közönség becses figyelmét kérem és meleg pártfogásáért esedezem.

NAGY ANDRÁS,
keztyü-gyáros.

Szarvasbőr nadrág 18 forinttól 35 forintig.

Szuszpenzorium 40 krajczártól 1 forint 20 krajczárig.

Nadragtartó és dohányzacskó a legolcsóbb árakon.

SZABÓ LAJOS

czég Debreczenben, Rózsatér

tudomására hozza a nagyérdemü közönségnek, hogy leltározás alkalmából tetemes mennyiségü

ruhakelmék, flanelek, téli-kendők

s több más czikkek lettek a beszerzési árnál

jóval lejebb szállitva

s áruba bocsátva.

Üzleti értesités.

Van szerencsém ugy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek becses tudomására juttatni, miszerint bárány-utczai 2377. szám alatti saját házunknál

zsirolvasztást

megkezdettem, hol a **legtisztábban kezelt** zsir **nagyban** és **kicsinyben** mindenkor kapható és megrendelhető.

Ezenkivül főpiacz, a reform. nagytemplom melletti saját házunknál levő **üzletemben**, minden a hentes üzlet körébe vágó **husnemüek**, nevezetesen: finom füstölt és páczolt **sonkák, sós- és paprikás szalonná,** továbbá: **szalámi, kolbász, szalvaládé** stb. stb. kitünő minőségben és jutányos ár mellett folyvást kapható.

Vidéki megrendelések azonnal teljesittetnek.

A t. cz. közönség pártfogását kérve — vagyok

Tisztelettel:

Somogyi Imre.

Debreczen, 1883. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.